

МОРАЛЬНИЙ ВИМІР СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Серьогіна Ю.С., гр. 52-ОА-М

Науковий керівник – д-р філос. наук, проф. **Юрченко Л.І.**
Харківський інститут банківської справи
Університету банківської справи НБУ

Сучасна ситуація в Україні і світі загострює старі й породжує цілий комплекс нових моральних проблем, зокрема в галузі науки і технології. На вченого та інженера очікують невідомі досі можливості, труднощі і спокуси; на його плечі лягає відповідальність, яку сам він усвідомлює далеко не завжди. Шляхи та способи формування науково-теоретичної та емпіричної етики досить широко представлені у працях сучасних зарубіжних і вітчизняних вчених. Проте в цьому науковому полі не дістає чітких, логічно вибудованих етичних вимог до дослідника, інженера, технолога, що актуалізує подальші дослідження.

Наука, технологія і мораль – величезна тема, до неї все частіше звертаються і в науковій літературі, і в засобах масової інформації. Тому є кілька причин. Перша з них – могутність науки часто оберталася серйозними проблемами. Глобальне потепління та інші проблеми екології, генна інженерія, дослідження генної модифікації різноманітних об'єктів споживання – все це викликає тривогу у суспільстві, і перш за все у вченого, інженера. Друга причина – це особливості експонентного росту науки, технології, інформації на сучасному етапі. Реалії життя і практики вченого, інженера підштовхують дослідників до певних порушень того, що всіма розуміється як наукова етика.

Простий аналіз таких порушень виявляє чималий їх перелік, як наприклад фабрикація, фальсифікація даних, даних, плагіат, подвійна або множинна публікація одних і тих же результатів, невключення до числа авторів, які виконали важливу частину роботи, включення людей, які не прийшли участь в роботі, свідоме виключення зі списку використаної літератури важливих робіт з теми дослідження, свідоме затримка публікації рецензентом.

Вивчення, узагальнення та детальний філософський аналіз феномену моральності технологій наукових досліджень дозволяє сформулювати основні правила етики науковця та інженера, зміст яких можна виразити таким чином: науковець мусить прагнути до істинного знання; публікується тільки істинне; важлива не кількість, а якість, обґрунтованість; знання мають бути використані на благо людству.